

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Τουρισμός Υγείας – Ιαματικός Τουρισμός
Συμβολή στην ολοκληρωμένη
τουριστική ανάπτυξη της περιφέρειας της Θεσσαλίας

Κωνσταντίνος Κουσκούκης

Καθηγητής Δερματολογίας - Νομικός

Πρόεδρος Ελληνικής Ακαδημίας Ιαματικής Ιατρικής

Πρόεδρος Ελληνικού Συνδέσμου Τουρισμού Υγείας

Πρόεδρος Παγκόσμιας Ακαδημίας Κινέζικης και Συμπληρωματικής Ιατρικής

Επιστημονικός Σύμβουλος Εναλλακτικού και Ιαματικού Τουρισμού ΚΕΔΕ

Τουρισμός Υγείας

- Δυναμικά αναπτυσσόμενος οικονομικός κλάδος παγκοσμίως
- Κύριοι αναπτυξιακοί βραχίονες του τουρισμού υγείας είναι:
 - Ιατρικός Τουρισμός
 - Οδοντιατρικός Τουρισμός
 - Ιαματικός Τουρισμός - Θερμαλισμός
 - Τουρισμός Ευεξίας
 - Τουρισμός τοπικής κουζίνας
 - Αθλητικός Τουρισμός
 - Προσβάσιμος Τουρισμός
 - Υποβοηθούμενης τουριστικής κατοικίας

- Ο Τουρισμός Υγείας αναφέρεται στην πρόληψη, διατήρηση, θεραπεία και αποκατάσταση της υγείας με σύγχρονες Ιατρικές μεθόδους και συμπληρωματικές εφαρμογές της Ιαματικής Ιατρικής, συνδυάζοντας παράλληλα την ξεκούραση, τη χαλάρωση και την ευεξία
- Η βασική ιδέα είναι η πνευματική, ψυχική και συναισθηματική αναζωογόνηση του ατόμου σε εξαιρετικές βιοκλιματολογικές συνθήκες, που έχει η Ελλάδα, σε συνδυασμό με την ύπαρξη πολλών σημαντικών πηγών δυναμένων να εξελιχθούν από Θερμαλιστικά Κέντρα, που είναι σήμερα, σε Κέντρα Ιαματικής Ιατρικής συνεργαζόμενα με Κέντρα Αποκατάστασης και Αποθεραπείας

- Η Ιαματική Ιατρική αποτελεί εναλλακτική προσέγγιση της Κλασικής Ιατρικής, ως συμπληρωματικό θεραπευτικό μέσο στην επιλογή των Θεραπόντων Ιατρών, αντιπροσωπεύοντας την καθιερωμένη, στην Ευρώπη, Κλινική Υδροθεραπεία και Ιατρική Κλιματοθεραπεία
- Η καθιέρωση και επικαιροποίηση της Ιαματικής Ιατρικής επιβάλλεται αφενός από την απαίτηση των ασθενών σε διεθνές επίπεδο για εφαρμογή εναλλακτικών και συμπληρωματικών θεραπειών και αφετέρου από την εφαρμογή των διατάξεων περί διακίνησης ασθενών εντός των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Είναι δεδομένο ότι ένας υγιεινός τρόπος ζωής με τη βοήθεια της Προληπτικής Ιατρικής και της Ιαματικής Ιατρικής μπορεί να αποτρέψει πλήθος προβλημάτων, που αφορούν όχι μόνο στην υγεία του ατόμου που νοσεί, αλλά και στην οικονομία της χώρας του, που επιβαρύνεται με δαπάνες για την αποκατάσταση της υγείας του
- Η συμμετοχή έγκριτων και καταξιωμένων διεθνώς Ελλήνων Ιατρών πολλών ειδικοτήτων, εξασφαλίζει την επιστημονική καταξίωση της Ιαματικής Ιατρικής, η οποία εφαρμόζεται συμπληρωματικά και απαραίτητα σύμφωνα με τα επιτεύγματα της σύγχρονης Ιατρικής και Φαρμακολογίας

Ιαματικά στοιχεία - Ορισμός

Ιαματικά στοιχεία ονομάζονται όλα τα μεταλλικά ή μη στοιχεία, καθώς και οι ανόργανες και οργανικές ενώσεις αυτών, οι οποίες δημιουργούν ένα σύνολο χημικού φορτίου που προσδίδει συγκεκριμένα φυσικά και χημικά χαρακτηριστικά στις ιαματικές πηγές, καθορίζοντας τις ευεργετικές ιδιότητες των ιαματικών πηγών

Θεραπευτικές ενδείξεις

- Οι συμπληρωματικές θεραπευτικές δράσεις των Ιαματικών Φυσικών Πόρων εφαρμόζονται σε νοσήματα του μυοσκελετικού, αναπνευστικού, καρδιαγγειακού, νευρικού, αιμοποιητικού, γαστρεντερικού, ουρολογικού και ενδοκρινολογικού συστήματος καθώς και σε δερματολογικές, γυναικολογικές, αλλεργικές, ωτορινολαρυγγολογικές και περιοδοντικές παθήσεις προς όφελος πάντα των ασθενών και μάλιστα χωρίς παρενέργειες

A. Ιαματικός Τουρισμός - Θερμαλισμός

- Ειδική μορφή τουρισμού η οποία περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες και σχέσεις προσωρινής διακίνησης και διαμονής ανθρώπων οι οποίοι έχουν στόχο την πρόληψη, τη διατήρηση και την αποκατάσταση της σωματικής και ψυχικής υγείας καθώς και ευεξίας τους, με τη χρήση φυσικών ιαματικών πόρων
- Περιλαμβάνει, πέραν των δραστηριοτήτων του Ιαματικού Τουρισμού, και τις δραστηριότητες αναψυχής και αναζωογόνησης που μπορούν να έχουν και μη ασθενείς τουρίστες που επισκέπτονται τις ιαματικές πηγές
- Ο θερμαλισμός δεν αφορά μόνο τα ηλικιωμένα άτομα (babyboomers), αλλά πρέπει να καθιερωθεί και ως τάση συμπεριφοράς των νέων σε ό,τι αφορά την πρόληψη (new lifestyle)

Κέντρα Ιαματικής Θεραπείας - Θαλασσοθεραπείας

- Κέντρα ιαματικής θεραπείας είναι εξειδικευμένα κέντρα όπου η πρόληψη, η αποκατάσταση της υγείας και η αναζωογόνηση του χρήστη γίνεται με την υδροθεραπεία, την ποσιθεραπεία, την εισπνοθεραπεία, την πηλοθεραπεία, τη σπηλαιοθεραπεία, την κλιματοθεραπεία και άλλες συμπληρωματικές μεθόδους Ιαματικής Ιατρικής υπό ιατρική παρακολούθηση
- Κέντρα Θαλασσοθεραπείας είναι κέντρα όπου παρέχονται υπηρεσίες ιαματικής θεραπείας και ευεξίας με τη χρήση θερμαινόμενου θαλασσινού νερού, άμμου, λάσπης, φυκιών και άλλων θαλασσίων υλικών

B. Τουρισμός Ευεξίας

- Συνδυασμός διακοπών με υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης ή βελτίωσης της υγείας μέσω προγραμμάτων ολικής αναζωογόνησης και χαλάρωσης σε σωματικό, πνευματικό και συναισθηματικό επίπεδο
- Τομείς :
 - Αισθητική δερματολογία
 - Αντιγήρανση (Botox, Laser, PRP)
 - Αδυνάτισμα (Μεσοθεραπεία, Υπέρηχοι)
 - Αποτοξίνωση
 - Υγιεινή μεσογειακή διατροφή
 - Βελτίωση φυσικής κατάστασης
 - Φυτοθεραπεία
 - Αρωματοθεραπεία

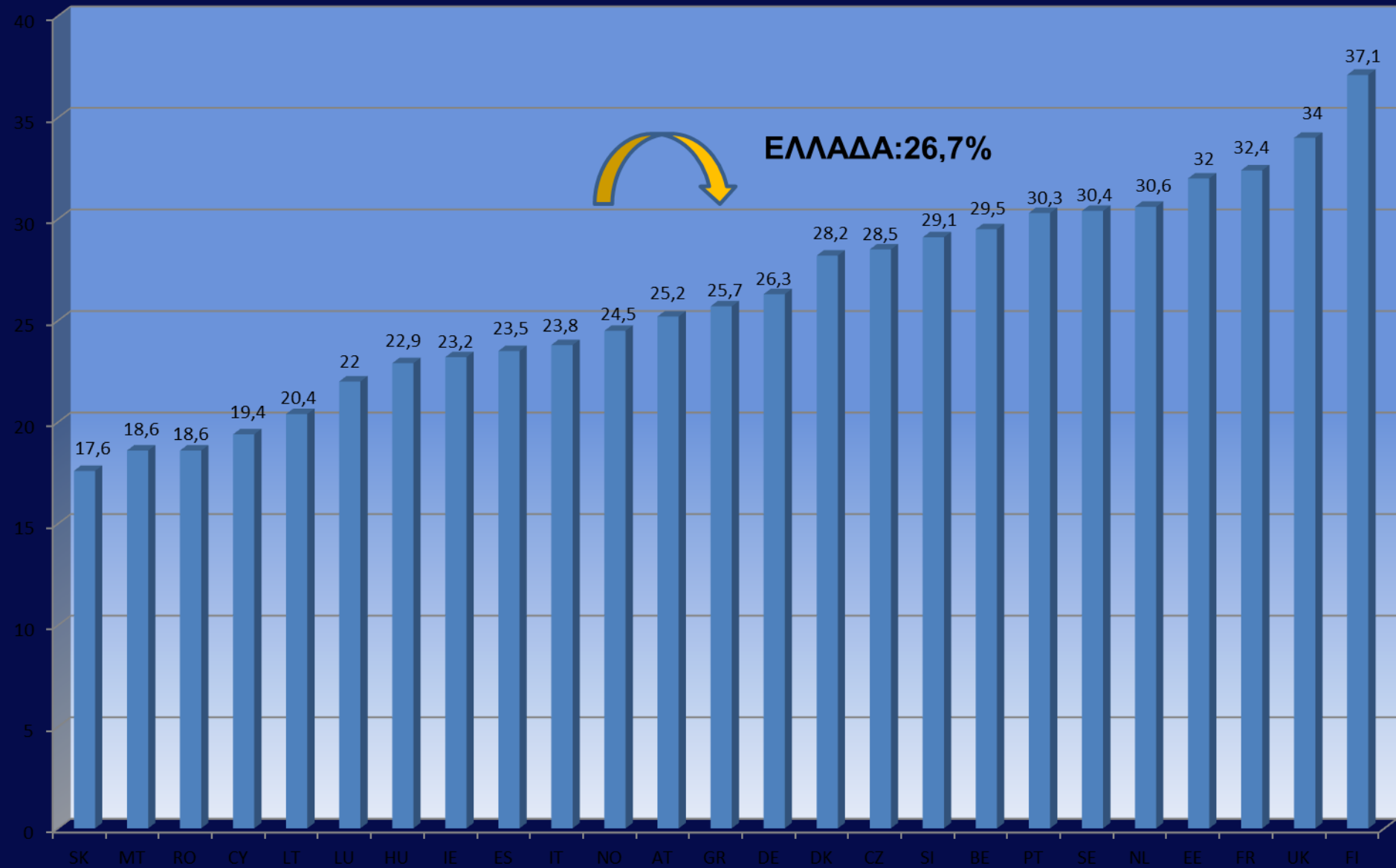
Οι σύγχρονες τάσεις παγκοσμίως επιβάλλουν τη συνέργια πολλών τομέων του Τουρισμού Υγείας για την παροχή σύνθετων υπηρεσιών, υπό μορφή πακέτων, στους χώρους των ιαματικών πηγών, με έντονη την ιατρική παρουσία, καθόσον γύρω από κάθε ιαματική πηγή θα παρέχονται επιπλέον υπηρεσίες ΠΦΥ, όπως ακριβώς στα ιδιωτικά ιατρεία

Για την κωδικοποίηση των ανωτέρω εννοιών προτείνω τον όρο **MediSpa** ο οποίος προσδίδει προστιθέμενη αξία στις υπάρχουσες υποδομές των κέντρων θερμαλισμού και θαλασσοθεραπείας, ενώ εξασφαλίζει περαιτέρω αναβάθμιση μέσω της συνεργασίας με κλινικές υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, κέντρα αποκατάστασης και αιμοκάθαρσης στην ευρύτερη περιοχή

Γ. Προσβάσιμος Τουρισμός - ΑΜΕΑ

- Ως ΑΜΕΑ ορίζεται η ομάδα του πληθυσμού που αντιμετωπίζει περιορισμούς στην καθημερινότητά της λόγω φυσικών, εγκεφαλικών ή άλλων αδυναμιών και που χρήζει ιδιαίτερης φροντίδας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους, σε καταλύματα και άλλες τουριστικές υπηρεσίες εξαιτίας των ιδιαιτέρων αναγκών που παρουσιάζουν

Ζήτηση προσβασιμότητας ανά χώρα στην Ευρώπη

Αίτια αύξησης της ζήτησης

- **ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ**
 - Ευρώπη: >46.000.000 (16-64 ετών)
 - Παγκοσμίως: 600.000.000 - 900.000.000
- **Η ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ**
 - 30% αύξηση μέχρι το 2025
- 70% έχει τα φυσικά και οικονομικά μέσα για να ταξιδέψει

Σπάνια ταξιδεύουν χωρίς συνοδό

Κριτήρια Επιλογής

Οι ασθενείς - τουρίστες επιλέγουν να ταξιδέψουν προκειμένου να λάβουν μία συγκεκριμένη ιατρική υπηρεσία ωθούμενοι από:

- Το κόστος των υπηρεσιών
- Την ποιότητα των υπηρεσιών
- Τον χρόνο αναμονής για αντίστοιχες υπηρεσίες στη χώρα προέλευσής τους
- Τη δυνατότητα συνδυασμού ιατρικής φροντίδας με ψυχαγωγία και ταξίδι

Παράγοντες που ωθούν στην ανάπτυξη του τουρισμού υγείας

- Από την πλευρά της **προσφοράς**:
 - Το κόστος και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών
 - Το εξειδικευμένο ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό
 - Η κινητικότητα των γιατρών - μετεκπαίδευση στο εξωτερικό
 - Η ανάπτυξη διεθνών προτύπων πιστοποίησης
 - Η αύξηση των ιδιωτικών παρόχων υγειονομικών υπηρεσιών
 - Τα ασφαλιστικά προϊόντα χαμηλότερου κόστους
 - Τα νομικά κωλύματα για εξωσωματική γονιμοποίηση στις καθολικές χώρες
 - Αξιοποίηση κονδυλίων από τα Κοινοτικά Προγράμματα Στήριξης

Παράγοντες που ωθούν στην ανάπτυξη του τουρισμού υγείας

➤ Από την πλευρά της **ζήτησης**:

- Οι δημογραφικές αλλαγές
- Η αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης και η αυξανόμενη γήρανση του πληθυσμού δημιουργούν ανάγκες για επένδυση σε ένα μακροχρόνιο σχεδιασμό προσέλκυσης ατόμων της τρίτης ηλικίας, καθώς αυτοί διαθέτουν χρόνο και χρήμα για ταξίδια εκτός περιόδου αιχμής
- Οι λίστες αναμονής στα δημόσια νοσοκομεία της Ε.Ε.

Σύγχρονες τάσεις παγκοσμίως

- Η παραδοσιακή υδροθεραπεία λαμβάνει τη μορφή της Ιαματικής Ιατρικής
- Απευθύνεται όχι μόνο σε ασθενείς τουρίστες, αλλά και στους συνοδούς τους, καθώς και σε υγιή άτομα
- Συνδυάζει διακοπές και υπηρεσίες πρόληψης, διατήρησης ή βελτίωσης της υγείας τους μέσω προγραμμάτων ολικής αναζωογόνησης και χαλάρωσης
- Συνδυάζεται με όλες τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού με υψηλά οικονομικά οφέλη

Η παρούσα κατάσταση στην Ελλάδα

- Η Ελλάδα διαθέτει 752 ιαματικές πηγές εκ των οποίων οι **112** είναι ανακηρυγμένες από το ΚΕΣΥ και από αυτές, οι **34** έχουν αναγνωριστεί με ΦΕΚ σε ότι αφορά τις θεραπευτικές ενδείξεις και αντενδείξεις
- Οι 752 ιαματικές πηγές επιμερίζονται ανά περιφέρεια (Στερεά Ελλάδα: 156, Μακεδονία: 115, Πελοπόννησος: 114, Θεσσαλία: 57, Ήπειρος: 57, Θράκη: 25, Νησιά: 229, εκ των οποίων οι 100 βρίσκονται στην Κρήτη για ποσιθεραπεία)
- Η Ευρώπη έχει 1400 ανεπτυγμένες λουτροπόλεις

Ευοίωνες προοπτικές ανάπτυξης της Ιαματικής Ιατρικής - Θερμαλισμού στην Ελλάδα

1. Η εφαρμογή του Ν. 4179/2013/αρθ. 20 περί ιατρικού και ιαματικού τουρισμού
2. Η διακίνηση των ασθενών εντός χωρών ΕΕ στο πλαίσιο της διασυνοριακής υγειονομικής περίθαλψης Ν. 4123/2013
3. Η δυνατότητα ένταξης των Μονάδων Ιαματικής Θεραπείας και Κέντρων Θαλασσοθεραπείας στη Π.Φ.Υ. Νόμος 4238/2014
4. Η εφαρμογή του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό
5. Η παραμονή της λουτροθεραπείας στους ασφαλιστικούς φορείς
6. Η ένταξη του Τουρισμού Υγείας στον αναπτυξιακό Ν. 4399/2016
7. Η πιστοποίηση και κατηγοριοποίηση των ιαματικών πηγών ανάλογα με την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών Ιαματικής Ιατρικής – Ευεξίας (value for money)

Συγκριτικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας για την ανάπτυξη του Τουρισμού Υγείας - Θερμαλισμού

- Εξαιρετο βιοκλίμα για παροχή υπηρεσιών όλου του φάσματος της Ιαματικής Ιατρικής
- Πλούσια πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά
- Όμορφο φυσικό περιβάλλον
- Φημισμένη μεσογειακή διατροφή
- Ο εξαιρετικά μεγάλος αριθμός ιαματικών πηγών που καλύπτουν όλο το φάσμα των θεραπειών

Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

➤ **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ**

- Αγροτουρισμός
- Οινοτουρισμός
- Γαστρονομικός τουρισμός

➤ **ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ - ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

- Τουρισμός κρουαζιέρας, yachting και ιστιοπλοΐας
- Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής και θαλάσσιων σπορ
- Αλιευτικός τουρισμός

➤ **ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟΣ - ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΣ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ - INCENTIVES**

➤ **ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ - ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

➤ **ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

➤ **ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ**

➤ ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Αθλητικός τουρισμός - Τουρισμός golf - Mega Events

Προπονητικός τουρισμός

Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων

Τουρισμός αθλητικής αναψυχής

Προπονητικά Κέντρα

Mega Events

- Τουρισμός θεματικών πάρκων και θεματικών μουσείων - Τουρισμός καζίνο

➤ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ (LUXURY)

➤ ΑΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ Ή ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΟΛΕΩΝ

➤ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΧΕΙΜΕΡΙΝΩΝ ΣΠΟΡ - ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΜΑΣΗΣ

➤ ΟΡΕΙΝΟΣ - ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ - ΓΕΩΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

➤ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΤΡΙΤΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

➤ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ) - ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ (ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΟΣ) ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

➤ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΑΜΕΑ)

➤ ΠΑΡΑΘΕΡΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

- Κοινωνικός τουρισμός
- Υποβοηθούμενη Τουριστική Κατοικία
- Οργανωμένο real-estate εξοχικών κατοικιών
- Χρονομεριστική μίσθωση
- Fractionals
- Private Residence Clubs
- Destination Clubs
- Condo (minium) Hotels
- Προγράμματα ανταλλαγών

➤ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

➤ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ STORY TELLING

Μπορεί η Ελλάδα να αναπτύξει τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην περιφέρεια της Θεσσαλίας ;

Δυνάμεις

SWOT Analysis

- Ανεπτυγμένη και κορυφαία τουριστικά χώρα με ικανοποιητικές υποδομές, όμορφο κλίμα, περιβάλλον, εξαιρετικές ιαματικές πηγές και απεριόριστη ακτογραμμή για ανάπτυξη Κέντρων Θαλασσοθεραπείας
- Υποδομές ιδιωτικής υγείας υψηλής ποιότητας και εξαιρετικά εκπαιδευμένο ιατρικό προσωπικό
- Πλεονεκτική γεωγραφική θέση και εφαρμογή του δικτύου διασυνοριακής υγείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Αδυναμίες

SWOT Analysis

- Οικονομική κρίση με πολλαπλές επιπτώσεις
- Μη διαπιστευμένες μονάδες ιαματικής ιατρικής και θαλασσοθεραπείας
- Ελλιπής ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών
- Brain drain και δυσμενές περιβάλλον λειτουργίας επιχειρήσεων

Ευκαιρίες

SWOT Analysis

- Δημογραφικές, τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις
- Αστάθεια σε γειτονικές ανταγωνιστικές χώρες (πχ Τουρκία)
- Φήμη, διασπορά και ομογένεια
- Ενδιαφέρον από ξένα equity funds

Απειλές

SWOT
Analysis

- Μεταναστευτικό και συνέπειες για τουρισμό και υγεία
- Αύξηση του ανταγωνισμού από άλλες χώρες με ήδη υπάρχουσα πολυετή εμπειρία
- Επιδείνωση ή μη επίλυση της οικονομικής κρίσης

2η/2015

Αναμνηστική Σειρά Γραμματοσήμων
Ιαματικές Πηγές της Ελλάδας

Commemorative set of stamps
Thermal Springs of Greece

www.thermalmedicineacademy.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ Ακαδημία Ιαματικής Ιατρικής

Ακαδημία

Εκπαίδευση

Έρευνα

Νέα

Συνέδρια

Βιβλία

Αρχείο

Φωτογραφίες

Κωνσταντίνος
Κουσκούκης

Ερευνητικά
Προγράμματα

Εκπαιδευτικά
Προγράμματα

Βίντεο

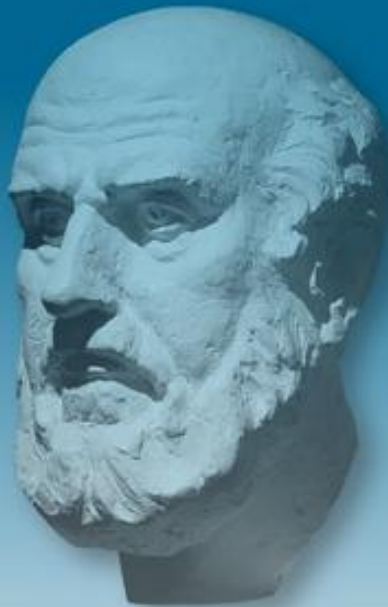
Η Ιαματική Ιατρική αφορά όλους μας

Κουσκούκης Κωνσταντίνος

*Καθηγητής Δερματολογίας - Νομικός
Πρόεδρος Επιτροπής Προστασίας
Ιαματικών Φυσικών Πόρων*

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΥΓΕΙΑΣ
**ΙΑΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ
ΘΕΡΜΑΛΙΣΜΟΣ**

Προοπτικές Ανάπτυξης του Θερμαλισμού στην Ελλάδα

*“Περί Αέρων, Υδάτων, Τόπων”
Ιπποκράτης*